

ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΙ

Ένας από τους πιο αστείους Ελληνικούς λαϊκούς θρύλους είναι ο θρύλος των καλικάντζαρων. Οι καλικάντζαροι είναι κάτι μικρά αστεία πλάσματα που μένουν στα βάθη της γής και όλο το χρόνο προσπαθούν να κόψουν, με ένα μεγάλο πριόνι, τον κορμό της γης. Κοντεύουν να το κατορθώσουν, όταν φτάνουν τα Χριστούγεννα, αλλά τότε ανεβαίνουν στη γη, για να μην πέσει πάνω στα κεφάλια τους και παραμένουν όλο το Δωδεκαήμερο (από τις 25 Δεκεμβρίου μέχρι τις 6 Ιανουαρίου). Οι καλικάντζαροι είναι χιλιάδες και ξετρυπώνουν στην επιφάνειά της από κάθε τρύπα. Όσο βρίσκονται πάνω στη γη, κάνουν ένα σωρό ανοησίες για να μας πειράζουν. Μάλιστα, ότι απρόβλεπτο συμβεί κατά τη διάρκεια του Δωδεκαημέρου, πολύ λένε ότι φταίνε τα καλικαντζαράκια.

Οι καλικάντζαροι είναι μαυριδεροί, τριχωτοί, με ουρά και μακριά χέρια. Μικροί και ευκίνητοι, καθώς είναι, μπαίνουν στα σπίτια απ' όπου βρουν. Τους αρέσει να πλατσουρίζουν μέσα στα δοχεία που έχουν οι νοικοκυρές το λάδι, στα τηγάνια, στα τσουκάλια, στα πιάτα. Λερώνουν τα φαγητά με τα ακάθαρτα νύχια τους και αφήνουν τις ακαθαρσίες τους όπου βρουν. Τίποτε βέβαια δεν κλέβουν, αλλά αναστατώνουν τόσο πολύ το σπίτι που το κάνουν αγνώριστο. Πολλοί για να μην αφήσουν τους καλικάντζαρους να μπουν στο σπίτι τους (συνήθως μπαίνουν από την καμινάδα), ανάβουν το τζάκι όλο το Δωδεκαήμερο. Οι καλικάντζαροι φοβούνται τη φωτιά, το φως και τον αγιασμό. Γι' αυτό λοιπόν, όταν φτάσει ο Μεγάλος Αγιασμός και τα Θεοφάνια τα καλικαντζαράκια φεύγουν. Όταν όμως γυρίσουν πίσω στα βάθη της γης, βρίσκουν τον κορμό της ολόγερο από θαύμα του Χριστού κι έτσι αρχίζουν από την αρχή για να κόψουν το κορμό και να καταστρέψουν τον κόσμο.

Η ονομασία Καλικάντζαροι προέρχεται από το επίθετο «καλός» και από το «κάνθαρος» (=σκαθάρι). Η αρχή των μύθων που είναι σχετικοί με τους καλικάντζαρους βρίσκεται στην αρχαιότητα. Οι Αρχαίοι πίστευαν πως οι ψυχές σαν έβρισκαν την πόρτα του Άδη ανοιχτή, ανέβαιναν στον απάνω κόσμο και τριγύριζαν παντού χωρίς έλεγχο και περιορισμούς.

Πολύ αργότερα οι Βυζαντινοί, γιόρταζαν το Δωδεκαήμερο με μουσικές, τραγούδια και μασκαρέματα. Οι άνθρωποι, έχοντας κρυμμένα τα πρόσωπά τους, έκαναν με πολύ θάρρος και χωρίς ντροπή ό,τι ήθελαν. Πείραζαν τους ανθρώπους στους δρόμους, έμπαιναν απρόσκλητοι σε ξένα σπίτια κι αναστάτωναν τους νοικοκύρηδες: ζητούσαν λουκάνικα και γλυκά για να γλιτώσουν απ' αυτούς έκλειναν πόρτες και παράθυρα. Οι μασκαρεμένοι όμως έβρισκαν πάντα κάποιους τρόπους να εισβάλλουν στα ξένα σπίτια, ακόμα κι από τις καμινάδες. Κι όλα αυτά για δώδεκα μέρες, ως την παραμονή των Φώτων, οπότε με το Μεγάλο Αγιασμό όλα σταματούσαν κι οι άνθρωποι ησύχαζαν.